

شور دوم در قانون تبدیل مالیات خالصجات انتقالی
بمالیات اربابی خواهد بود .

آقا سید فاضل - گمان میکنم بنا بود شور
دوم قانون تبدیل مالیات خالصه به مالیات اربابی روز چهار
شنبه بیفتد حالا سه شنبه میفرمائید عیبی ندارد .

مدحت السلطنه - چند است که ما مشغول
گذراندن لوایح مالیاتی و تکثیر عایدات هستیم در
صورتیکه یاره لوایح دیگر هست که باید در آنها هم
نظر شود از این قبیل یکی لایحه تشکیلات نظام
است که مدتی است از کمیسیون گذشته و نظام هم یکی
از مسائل مهمه مملکت است که باید همانطوریکه در
تکثیر عایدات نظر داریم در تنظیم تشکیل نظام هم
نظر داشته باشیم باینجهت تقاضا میکنم تشکیلات نظام
را جزء دستور قرار بدهید .

سردار سعید - یکی از لوایح راجع بنظام
که قانون تشکیلات وزارت جنگ باشد حاضر است
و یکی دیگر راجع بسربازگیری است شاید برای
جلسه آینده حاضر شود .

نایب رئیس - آقای سردار معظم در اینباب
فرمایشی دارید ؟

سردار معظم - در این باب عرضی ندارم در
هر موقع که جزء دستور گذاشته شود خوب است ولی
چیزی که میخواستم عرض کنم این است که فرمودند
شور دوم قانون تبدیل مالیات خالصه باربایی برای
جلسه آتیه باشد گویا قرار شد قانون فروش خالصجات
هم برای جلسه آتیه بماند پس طبعاً جزء دستور
آتیه خواهد بود برای اینکه تا جلسه آتیه باید
نمایندگان محترم تصمیم خودشان را به فرمایند
و تصور می کنم تا سه شنبه برای این کار وقت
کافی خواهد بود .

نایب رئیس - اگر آقایان موافق هستند
قانون فروش خالصجات را هم برای جلسه بعد جزو
دستور قرار بدهیم .

عبد الملک - یکی از مطالبی که کاملاً وقت
مجلس را گرفته قانون فروش املاک خالصه است بنده آن
قدر وقت را کافی نمی دانم و گمان میکنم اگر يك
قدری بیشتر باشد بهتر است .

سردار معظم - بنده لازم میدانم که در این
باب از طرف تمام نمایندگان محترم يك موافقتی با
دولت بشود زیرا این مسئله امروز به مجلس نیامده
مدتی است بمجلس آمده و طبع و توزیع شده است
يك شنبه و دو شنبه و سه شنبه سه روز برای يك
مسئله که اذهان هم از آن مسبوق است
کافی است و در این مدت می توانند يك تصمیم
قطعی بفرمایند علی الخصوص که باید این نکته
را یادآوری کنم که بعد از جلسه سه شنبه مصادف
خواهد شد با چهاردهم میزان که روز پنجشنبه خواهد
بود و آنوقت مجلس مطابق نظامنامه داخلی یکی
دو جلسه مشغول عملیات داخلی خواهد شد از قبیل
انتخاب هیئت رئیسه و کمیسیونها و شعبات و آنوقت
مجلس قهراً دو سه جلسه مشغول کار های داخلی
خودش خواهد بود و این کار بعهد تمویق خواهد
افتاد ممکن است در روز سه شنبه این دو قانون را
که یکی هفت ماده و دیگری پنج شش ماده
است شور اول یکی از آنها و شور دوم دیگری را
تمام کنیم که اقلاً يك کاری کرده باشیم .

نایب رئیس - ممکن است رای بکیم بیش
از این قابل مذاکره نیست آقایانی که تصویب میکنند
قانون فروش خالصجات جزء دستور باشند قیام نمایند
(عده قلیلی قیام نمودند)

نایب رئیس - اکثریت نیست پس جلسه آتیه
روز سه شنبه سه ساعت بفریب خواهد بود دستور
آنهم شور دوم در لایحه تبدیل مالیات خالصجات
انتقالی بمالیات اربابی است و اگر وقت باشد قانون
تشکیلات وزارت جنگ هم جزء دستور خواهد بود
(مجلس یکساعت ونیم از شب گذشته ختم شد)

جلسه ۷۰

صورت مشروح مجلس روز پنجشنبه
بیست و ششم ذی قعدة ۱۳۲۳

مجلس دو ساعت قبل از غروب در تحت ریاست
آقای سلیمان میرزا نایب رئیس تشکیل و صورت
مجلس روز شنبه بیست و یکم قرائت شد .

غائبین بی اجازه آقایان - نجفقلی میرزا - محمد
هاشم میرزا .

غائبین با اجازه - آقای ملک الشعراء مریض
- آقای شیخ رضا دهخدا - وار قناتی
نایب رئیس - در صورت مجلس نظریاتی نیست
(اظهاری نشد)

چون مخالفی نیست صورت مجلس تصویب شد
مطابق ماده نهم نظامنامه داخلی امروز باید شروع
بانتخاب هیئت رئیسه و کمیسیونها بشود بنا بر این
اول شروع میکنیم بانتخاب رئیس در این موقع اوراق
رای توزیع و اخذ آراء شد آقایان حاج میرزا حسین
خان - سردار معظم - حاج عزالمالک بحکم قرعه
معین شده و با اتفاق آقا میرزا محمد علیخان شروع
به استخراج آراء نمودند بطوریکه ذیلاً مندرج است
نتیجه حاصل گردید عده اوراق رای (۶۹) مهره
تقنینیه (۶۹) عده آقای موتمن الملک با اکثریت ۵۷
رای - آقای سلیمان میرزا (۳) رای - آقای میرزا
علیخان (۲) رای آقای قوام الدوله يك رای - آقای
حاج شیخ ابراهیم زنجانی يك رای - ورقه سفید علامت
امتناع ۵ عده .

نایب رئیس - آقای موتمن الملک با اکثریت
(۵۷) رای برای ریاست انتخاب شدند حالا باید
شروع کرد بانتخاب نایب رئیس ولی باید قبل از
کنم که اگر آقایان نسبت به بنده حسن ظن دارند
رای خودشانرا بیخود بهتر ندهند زیرا اگر رای
بدهند که بنده انتخاب شوم قبول نخواهم کرد .

معدل الدوله - بنده هم میخواستم عرض کنم
نظر باینکه آقایان مسبقند که بنده محظوری در
یش دارم و نخواهم توانست خدمت نیابت ریاست
را قبول کنم باین واسطه استدها میکنم بنده را
هم ننویسید (در اینوقت اخذ آراء پس از استخراج
آراء بقرار ذیل نتیجه حاصل گردید) عده اوراق
(۶۹) مهره تقنینیه (۶۹) عده - عبد الملک (۲۴)
رای - سلیمان میرزا (۲۰) رای حاج شیخ اسدالله
(۲) رای - سردار معظم یکرای - طباطبائی یکرای
- آقا شیخ یحیی یکرای - معدل الدوله یکرای - قوام
الدوله یکرای - حاج سید اسدالله یکرای - سردار
سعید (۲) رای - دکتر لقمان یکرای .
مشاور الدوله یکرای آقا میرزا محمد علیخان یکرای
آقا سید امان الله یکرای ورقه سفید علامت امتناع
(۱۱) عده

نایب رئیس - چون اکثریت تام حاصل نشد
تجدید انتخاب میشود

آقا میرزا محمد علیخان - در انتخاب
رئیس و همچنان نایب رئیس که حالا تمام شد بنده
دیدم که اسم بنده هم نوشته بودند قبل هم بجمعیت
خودم عرض کرده بودم حالا هم عرض میکنم کدر
هیئت رئیسه این دوره بنده را بهیچ سمتی مرفوم
نفرمایند (مجددا شروع بانتخابات نایب رئیس گردید
و بقرار ذیل نتیجه حاصل شد عده اوراق رای ۶۹ مهر
تقنینیه ۶۹ عده عدالمالک ۳۵ رای سلیمان میرزا
۲۴ رای حاج سید اسدالله یکرای ملک الشعرا یکرای
آقا سید امان الله یکرای آقا سید فاضل يك رای
صدر الملک یکرای سردار سعید ۲ رای طباطبائی یکرای
ورقه امتناع ۲ عده

نایب رئیس - آقای عدالمالک با اکثریت ۴۵
رای به نیابت ریاست انتخاب شدند شروع میکنیم به
انتخاب نایب رئیس دوم
(مجددا اوراق رای اخذ شده پس از استخراج
به ترتیب ذیل نتیجه حاصل گردید)
عده اوراق ۶۹ مهر تقنینیه ۶۹ عده
طباطبائی ۴۱ رای سردار سعید ۲۴ رای حاج
شیخ اسدالله یکرای ورقه سفید یک عده

نایب رئیس - آقای طباطبائی با اکثریت ۴۱
رای برای نیابت ریاست انتخاب شدند حالا شروع
میکنیم بانتخاب ۴ نفر منشی

حاج عز الملک - قبل از اینکه انتخاب ۴
نفر منشی بشود خواستم عرض کنم که بنده راجز
اسامی ننویسید بنده خودم را کاندید نمیدانم

معتصم السلطنه - در فرا کسیون دمکرات
قطع نشده بود که جناب عالی انتخاب شوید اگر
میخواهید انتخاب نشوید دیگری را انتخاب خواهند
کرد .

نایب رئیس - این مسئله مربوط بفرا کسیون
دمکرات نیست اشخاص در رای خودشان آزاد هستند
شروع میکنیم بانتخاب چهار نفر منشی (برای انتخاب
۴ نفر منشی شروع با استخراج آراء شد بقرار ذیل
نتیجه حاصل شد) عده اوراق ۶۸ مهر تقنینیه ۶۸
عده .

صدر الملک ۴۰ رای حاج میرزا حسین خان
۳۹ حاج عزالمالک ۲۶ رای آقا میرزا محمد علیخان
۲۶ رای نظام السلطان ۲۳ رای ادیب السلطنه ۲۳ رای
معتصم السلطنه ۲۷ رای - عماد السلطنه ۲۹ رای -
ملک التجار ۱۱ رای - مدحت السلطنه ۵ رای
صدر الملک دو رای - آصف الملک یکرای - حاج
شیخ اسدالله یکرای - آقا شیخ ابراهیم زنجانی یکرای
میرزا طاهر متولی یکرای - حاج شیخ محمد حسن
گروسی یکرای - آقا شیخ محمد نجفی یکرای -
آقا شیخ یحیی یکرای - ورقه سفید دو عده .

نایب رئیس - آقای صدر الملک با اکثریت ۴۰
رای و آقای حاج میرزا حسین خان با اکثریت ۳۹
رای انتخاب شدند آقای عماد السلطنه و معتصم السلطنه
چون اکثریت ندارند تجدید انتخاب میشوند .
(گفته شد اکثریت نسبی است)

نایب رئیس - ماده دوم نظامنامه این نوشته
شده است قرائت میشود آقایان مسبوق شوند .
(بمضمون ذیل قرائت شد)
ماده (۲) در ابتدای دوره تقنینیه در همان جلسه

اول فوراً پس از تعیین رئیس سنی در مجلس علمی با اکثریت تام يك رئیس و دو نایب رئیس که هر سه موقتی هستند متوالیاً بانخاب فردی معین میشوند هر گاه در دنوبت اکثریت تام بدست نیاید در نوبت ثالث آنکسی که نسبتاً اکثریت دارد منتخب است اهم از اینکه در نوبت اولی وثانی در مورد او رأی داده یا نداده باشند اگر همه آراء در مورد چند نفر مساوی شد يك نفر از آنها بحکم قرعه منتخب خواهد شد.

(ماده هشتم نیز بضمون ذیل خوانده شد)

ماده ۸ - هیئت رئیسه دائمی مرکب است از يك رئیس و دو نایب رئیس و چهار منشی و سه مباشر که یک نفر از آنها رئیس دفتر خواهد بود - انتخاب رئیس - نواب رئیس و منشیان و مباشرین موافق ماده دو خواهد بود.

نایب رئیس - پس باید تجدید انتخاب شود و آقایان باید دو نفر منشی دیگر انتخاب کنند آقای نظام السلطان فرمایشی داشتید.

نظام السلطان - چون اسم بنده را نوشته بودند میخواستم استدعا کنم که بنده را معاف بدانند **مبصر الملک** - بنده هم میخواستم عرض کنم خوب است انتخاب دو نفر منشی دیگر را بگذارند برای بعد از تنفس چون در باب هیئت مباشرت هم کاملاً آراء سنجیده نشده بعد از تنفس هر دو را یکمرتبه رای بدهند.

میرزا محمدعلیخان نماینده همدان - قبل از انتخاب یکدفعه عرض کردم باز هم آقایان اظهار لطف فرموده اند استدعا می کنم مخصوصاً این اظهار لطف را نسبت به بنده فرمائید و آراء خودشانرا بدر ندهند بجهت اینکه بنده هیچ سمتی را در این هیئت رئیسه قبول نخواهم کرد.

ادیب السلطنه - بنده هم همین استدعا می کنم آقای میرزا محمد علی خان را دارم (اوراق آراء اخذوبه ترتیبی که ذیلامندرج است استخراج گردید)

عده اوراق رأی ۶۷ - مهره نفتیشیه ۶۷
 عماد السلطنه ۳۲ رأی - معتمد السلطنه ۲۹ رأی
 نظام السلطنه ۱۲ رأی - ادیب السلطنه ۱۱ رأی - حاج عز الملک ۱۶ رأی - میرزا محمدعلیخان ۱۰ رأی - صدر الملک ۲ رأی - حاج میرزا حسین خان ۲ رأی - مدحت السلطنه ۶ رأی - ملک التجار ۶ رأی - حاج شیخ اسدالله یکرای - آقا شیخ محمد جواد یکرای - آصف الملک یکرای - ورقه سفید ۳ عدد - آقای معتمد السلطنه ۲۹ - رأی دارند.

نایب رئیس - اکثریت نیست میماند برای بعد از تنفس - بیکریع تنفس است (در این موقع تنفس شده و پس از بیکریع مجدداً جلسه تشکیل گردید)

نایب رئیس - چون دو نفر منشی ها دو مرتبه انتخاب شده و اکثریت تام حاصل نشد دفعه سوم انتخاب میکنیم اگر اکثریت تام حاصل نشد اکثریت نسبی کافی است.

(در اینوقت باز شروع باخذ و استخراج آراء گردیده و بقرار ذیل نتیجه حاصل شد) عده اوراق رأی ۶۳ - مهره نفتیشیه ۶۳ عدد - عماد السلطنه ۳۰

رأی - معتمد السلطنه ۳۰ رأی - حاج عز الملک - ۲۴ رأی نظام السلطان ۱۴ رأی - مدحت السلطنه ۲ رأی - ملک التجار ۲ رأی - آقای شیخ محمد جواد - یکرای - ادیب السلطنه ۳ رأی - صدر الملک ۱ رأی آقا میرزا محمدعلیخان کلوب ۶ رأی - وحید الملک - یکرای - حاج شیخ حسین بزدی یکرای ورقه سفید ۳ عدد.

نایب رئیس - آقای عماد السلطنه با اکثریت ۳۵ رأی و آقای معتمد السلطنه ۳۰ رأی انتخاب شدند شروع میکنیم بانخاب مباشرین برای انتخاب مباشرین اوراق رأی توزیع و بعد از استخراج آراء اینطور نتیجه حاصل شد (عده اوراق رأی ۶۱ - مهره نفتیشیه ۶۱ عدد)

ارباب کیخسرو ۵۱ رأی - حاج میرزا اسدالله خان ۲۹ رأی - وقار السلطنه ۲۴ رأی - شیخ الملک ۲ رأی - آصف الملک ۳ رأی - ملک التجار ۲۹ رأی - حاج - باباخان ۲۴ رأی - اعزاز السلطنه ۲ رأی - آقا میرزا - محمد علیخان یکرای - سردار سعید یکرای - حاج شیخ اسدالله ۲ رأی - آقا شیخ محمد حسین خوانساری یکرای - نظام السلطان یکرای - دکتر لقمان یکرای - سلیمان میرزا یکرای - ادیب السلطنه یکرای - میرزا - محمد نجات یکرای - وحید الملک یکرای - مدحت السلطنه یکرای - ورقه سفید دو عدد.

نایب رئیس - آقای ارباب کیخسرو با اکثریت ۵۱ رأی انتخاب شدند آقای حاج میرزا اسدالله خان و آقای میرزا محمدعلی خان - ملک التجار ۲۹ رأی دارند و آقای خان باباخان و وقار السلطنه ۲۴ رأی بنابراین باید برای تعیین دو نفر مباشر تجدید انتخاب شود (ثانیاً برای انتخاب دو نفر مباشر اخذ رأی شده بقرار ذیل نتیجه بعمل آمد)

عده اوراق رأی ۶۰ - مهره نفتیشیه ۶۰ عدد
 ملک التجار ۳۳ رأی - وقار السلطنه ۲۳ رأی - خان بابا ۲۹ رأی - حاج میرزا اسدالله خان ۲۴ رأی - شریعتمدار یکرای - مدحت السلطنه ۲ - رأی - دکتر - لقمان یکرای - شیخ الملک ۲ رأی - حاج شیخ اسدالله ۲ رأی - آقا شیخ محمد حسن کروسی دو رأی - حاج - عز الملک یکرای.

نایب رئیس - آقای ملک التجار با اکثریت ۳۳ رأی انتخاب شدند و آقای خان باباخان چون ۲۹ رأی دارند و آقای شیخ میرزا اسدالله خان ۲۴ رأی بنابراین باید از برای یک نفر مباشر دیگر مجدداً شروع بانخاب شود (ثانیاً برای انتخاب یک نفر مباشر اخذ رأی شده و بقرار ذیل نتیجه حاصل شد)

عده اوراق رأی ۵۶ - مهره نفتیشیه ۵۶ عدد
 حاج میرزا اسدالله خان ۲۴ رأی - وقار السلطنه ۲ رأی - حاج شیخ الملک یکرای - حاج شیخ اسدالله ۲ رأی - صدرا لاسلام یکرای اعزاز السلطنه یکرای خان بابا خان ۲۴ رأی

نایب رئیس - چون آقای خان بابا خان و آقای حاج میرزا اسدالله خان هر يك ۲۴ رأی دارند بنا براین باید مطابق نظامنامه یک نفر از آقایان بقره معین شوند

میرزا قاسمخان - آقای خان بابا خان ۲۳ رأی و آقای حاج میرزا اسدالله خان ۲۴ رأی داشتند **نایب رئیس** - خیر سه نفر منشی استخراج

کرده اند و هر دو ۲۴ رأی دارند (در این موقع استقراع نموده و آقای خان باباخان بحکم قرعه معین شدند) **نایب رئیس** - آقای خان بابا خان از برای اداره مباشرت معین شدند شروع می کنیم بتعیین شعبات (در اینوقت بحکم قرعه شروع بتعیین شعب کردند و بترتیب ذیل معین شدند)

(شعبه اول)

منتصر السلطان - آقا شیخ یوسف - فرج الله خان سردار معظم - نظام السلطان - آقا میرزا محمدعلیخان نماینده همدان - آقا شیخ ابراهیم زنجانی - سردار سعید - وحید الملک - آصف الملک - حاج شیخ اسدالله آقا میرزا هاشم اشستانی - مشار الدوله - مدحت السلطنه

(شعبه دوم)

حاج شیخ اسمعیل - سردار معظم نماینده خراسان - صدر الاسلام - معتمد السلطنه - آقا سعید امان الله - مبصر الملک - ادیب السلطنه - سردار معتمد معدل الدوله - طباطبائی - آقای سیدفاضل - حاج میرزا - علیرضا - حاج سیدرضا

(شعبه سوم)

آقا میرزا طاهر متولی - عماد السلطنه - شیخ - الملک - ملک الشعراء - آقا رضا دهخوارقانی - حاج شیخ حب الله - دکتر لقمان - میرزا سلیمان خان - حاج شیخ فضلعلی آقا - شریعتمدار - حاج امام جمعه ناصر الاسلام - سلیمان میرزا

(شعبه چهارم)

مرآت السلطان - ملک التجار بوشهری - خان - باباخان - حاج مهدب الدوله - آقا شیخ محمد نجفی - مسادات - مؤتمن الملک - میرزا طاهر تنکابنی - دکتر حسینقلیخان - صدر الملک - قوام الدوله - حاج میرزا اسدالله خان - امیر مؤید

(شعبه پنجم)

آقا سید حسین کزازی - مدرس - حاج شیخ محمد حسین بزدی - عدل الملک - حاج عز الملک - نجف قلی میرزا - محمد هاشم میرزا - صدر الملک - حاج سید اسدالله - سلطان العلماء - آقا شیخ محمد حسن کروسی - آقا میرزا محمد نجات - حاج معین التجار

(شعبه ششم)

مؤید الاسلام - آقا شیخ یحیی - اعزاز السلطنه - آقا سید اسدالله چهارسوقی - حاج میرزا حسین کرمانشاهی آقا شیخ محمد حسین خوانساری - وقار السلطنه حاج سهم الملک - آقا شیخ محمد حسین استرآبادی - ارباب کیخسرو - حاج میرزا حسینخان نائینی - آقا شیخ محمد جواد میرزا قاسمخان

نایب رئیس - یک نفر باقی است افزوده میشود بشعبه اول (شریف العلماء) اگر آقایان موافق باشند جلسه را ختم میکنیم جلسه آتی - روز یکشنبه ساعت قبل از غروب دستور جلسه انتخاب کمیسیونها و قانون سرباز گیری چون انتخاب کمیسیونها در خارج خواهد شد قانون سرباز گیری جز دستور خواهد بود (مجلس تقریباً دوساعت از شب گذشته ختم شد)

جلسه ۷۱

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه بیست و نهم شهر ذی قعدة ۱۳۲۳ مجلس یکساعت و نیم قبل از غروب در تحت ریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل گردید